

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se posiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici **Molin piccolo št. 7, II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Torre Bianca 12.

S shoda slovenskih odvetnikov v Ljubljani.

Referat dra. Otokarja Rybáňa o justičnih razmerah v Primorju. (Zvršetak.)

Naposled še nekaj besed o našem višem sodišču. Ne moremo reči, da bi bil voditelj tega sodišča nasproten našim opravičenim zahtevam in željam. Najbolj dokazuje to tisto tolikokrat omenjeno dejstvo, da so se na tem višem sodišču takoj po uvedanju novega civilnega pravnega reda začele obdržavati slovenske, oziroma hrvatske razprave, s čemer se je to sodišče ugodno razlikovalo od graškega višega sodišča.

Is tudi izvirne razsodbe se sestavljajo v slovenskem jeziku. No, te razprave so v veliki nevarnosti, ker se namerava na mesto dosedanjih slovenskih, oziroma slovenščine zmožnih viših svetnikov imenovati ljudi, ki niti pojma nimajo o kakem slovenskem jeziku. Že sedaj sodelujejo na slovenskih razpravah včasih votanti, ki razpravega jezika ne umejo. Ako bodo potem res imenovani slovenščine nezmožni višji svetovaleci, se ne bodo mogle tudi ob najbolji volji vršiti slovenske razprave.

Mi gotovo nočemo škoditi laškim sodnikom na njihovem avaneiranju; vendar smemo in moramo tudi zahtevati v interesu strank in pravičnega pravosodstva, da imamo na višem sodišču vedno vsaj pet votantov, ki so zmožni slovenščine.

V tem vprašanju ne poznamo kompromisa!

Laški odvetniki so našemu jeziku zopet napovedali neizprosno boj. Dan današnji pa se ne bojimo. Bili so časi, ko so bili slovenski sodniki klicani na odgovornost, ker so zapisali kako slovensko tožbico ali prošnjo. Tudi ni še dolgo temu, ko je bil pok. odv. dr. Dukić, disciplinarno kaznovan od odvetniške zbornice, ker se je bil predzrnil, na deželnem sodišču hrvatskega obtoženeza hrvatski braniti! In enaka čast bi bila kmalu doletela, kolega dra. Gregorina, ki je bil radi slovenskega poslovanja nič manje nego štirikrat v disciplinarni preiskavi in to dvakrat na ovadbo dotičnih sodnikov! No, ti časi so minoli; in po mojem trdem prepričanju minoli za vedno. Naraščanje naše narodne, izlasti pravniške inteligencije, nam gotovo izvojuje v dolednem času popolno enakopravnost na vsem Primorskem.

Zato je pa z ozirom na koroške razmere moje prepričanje, da pridemo najprej do zaželjenega cilja, ako kolega dra. Brejca ne

pustimo samega, ako temveč poskrbimo za to, da se pomnoži na Koroškem število slovenskih odvetnikov in slovenskih sodnih uradnikov. Ti bodo potem tudi gotovo skrbeli za to, da se pomnoži število slovenskih sodnih spisov, vspricho katerih ne bodo mogli naši nasprotniki trditi, da slovenščina na Koroškem ni na sodiščih navaden jezik.

Na shod slovenskih odvetnikov so došli nastopni brzojavni pozdravi:

Velikovec: Vam, ki ste se zbrali v obrambo narodnih pravic, osebnost nas ubogih koroških trpinov, tisočera slava!

France Treiber, župnik.

Valentin Weiss, kanonik.

Beljak: Priščno pozdravljamo vsi shod slov. odvetnikov ter želimo posvetovanjem Vašim najlepšega vpeha glede razmer v tužnem Korotanu.

Slov. omizje beljaško.

Celovec: Dobra narodna stvar Vas je zbrala, naj torej Vaši sklepi obrode mnogo vpeha Sloveniji, zlasti našemu Korotanu. Vedno naprej po gealu: Ne vdajmo se! Vsakemu svoje!

Uredništvo »Mira«.

Celovec: Neustrašeno in krepko naprej v svetem boju za naroda pravo in vpeha v blagor slovenskemu Korotanu! Živeli zborovalci!

Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem.

Šoštanj: Zadržan sem, v duhu z Vami ter voščim zbranim tovarišem najboljših vsehpehov!

Dr. Majer.

St. Jakob v Rožni Dolini: Sloga jači. Vsi bratje pomagajte tlačnim bratom Korotana! Živeli branitelji pravice!

Posojilnica.

St. Jakob v Rožni Dolini: Pozdravljamo slavno zborovanje braniteljev pravice in prosimo: spomnite se škandala v Rožeku ter pomagajte utapljajočim se v brezdnu nemčurskega nasilstva!

Kobenter, župan; Sitar, Nagele, Mikula, odborniki.

Velikovec: Slava boriteljem za naše narodne pravice!

Posojilnica v Velikoveu.

Celovec: Korotan vstaja! Bojni klic vse Slovenije v obrambo njega narodnih pravic ga je vzbudil. Vi vrli budileci in borilci, ne pustite nam odtrgati te krasne zemlje, da ne pridete za nami pozneje tudi Vi v tak položaj. Tlačeni narod stavi vse nade v Vaše domorodno delo in pojde z Vami v boj za svojo staro pravico. Vsem

braniteljem našega jezika in narodnim bojovníkom: Slava!

Slovenski klub.

Sinčavas: Na zborovanju podružnice sv. Cirila in Metodija v Skocijanu zbrani Slovenci navdušeno pozdravljajo shod kličoči: Ne odnehajmo od naših narodnih pravic!

V Sinčavasi Slovinci.

Sinčavas: Navdušeno pozdravlja pomembni shod ter želi najslajnejšega vpeha Posojilnica v Sinčavasi.

Grabštanj: Daj Bog, da shod priinese sadu za uboge Slovence na Koroškem. Živio vsem zborovalcem!

Bayer, župnik. Pokrče.

Reberca: Pozdravljena vzajemnost za svetinje našega naroda!

Šumah, komendantor.

Podkloster: Zbrani boritelji za pravice naroda iskreno pozdravljeni iz tužne Koroške! Pridružujemo se povsem Vašim sklepom in ukrepom. Slava Vam!

Za rodoljube izpod Dobrača

Gregor Einspieler.

Dunaj: Slovenskim odvetnikom kličemo: Vstrajajte v borbi za pravice slovenskega jezika in uradu in pred sodiščem!

Slovenija.

Pazin: Pozdravljamo sabrane kolege in pridružujemo se zaključkom na obrano naših jezikovnih in narodnih prava!

Trinajstič, Kurelič.

Pulj: Zapriečeni saborovanjem pozdravljamo najsrdačnije korak slovenskih drugova na obrano narodnih prava, priključujemo se vsem zaključkom.

Leginja, Slanger, brača Trinajstič.

Velikovec: Slava zbranim braniteljem naših narodnih pravic! Živela vzajemnost!

Dr. Hudelist.

Politični pregled.

V Trstu, 3. novembra 1903.

Germanizacija v Dalmaciji. Elaborat barona Handla, namestnika v Dalmaciji, za urejenje jezikovnega vprašanja na državnih uradih v Dalmaciji smo že označili, kakor zaslučuje: temu elaboratu je namen infiltracija Nemštva v tej deželi, katere prebivalstvo je po 99 odstotkih slovensko — po ostalem 1 odstotku — italijansko! Drznejava atentata na zdravi človeški razum, na naravo in pravico si pač ni možno misliti, nego je ta, ki ga hoče izvesti Koerberjev »objektivni« zistem.

In vse je že lepo prirejeno in proračunjeno, da za izvedenje tega elaborata pridejo

z dobrimi sklepi, ni samo propovednikova trditev. Vandenesse ni bilo več dni. Sleherni večer ob navadni uri sestanka ga je markiza pričakovala s skesano nestrpnostjo. Nagib pa je pravil, da zopet pride. Šesti dan je sluga javil njegov prihod. Še nikoli ni bila slišala tega imena s tacim veseljem. Njeno veselje jo je prestrašilo.

»Hudo ste me kaznovali, mu je rekla markiza.

Vandenesse se je ozrl vanjo nevedno.

»Kaznovali« je ponovil, »S čim?»

Karol je prav dobro umel markizo, toda v hipu, ko je videl, da ona pozna njegovo bol, katere žrtev je bil, se je hotel maščevati zanj.

»Zakaj me niste obiskali?»

»Ali Vas ni nikdo obiskal?« je odvrnil, da bi ne dal posrednega odgovora.

»Gospod de Ronquerolles, gospod de Marssy in mladi d'Esgrignon so bili tu, prva včeraj, drugi danes jutraj, skoro dve uri. Menim, da sem vsprejela tudi gospo Firmiani ter Vašo sestro, gospo de Listomère.«

Novo življenje! Nova neumljiva bol za

tudi moči in sredstva v deželo. Reški »Novi list« je namreč doznal iz povsem zaupnega vira, da se s Handlovim poskusom za uvedbo nemščine na državne urade v Dalmaciji vrši vspešno tajna agitacija med mladimi konceptnimi praktiki v Dunaju, v Gradcu, v Celovcu za — Dalmacijo. V Dalmacijo naj bi šlo čim več nemških mladih ambicioznih uradnikov, da bi bili vladni na razpolago na uvajanju nemščine v državne urade. Kakih nemoralnih sredstev se poslužuje ta aristokratski proletarijat (mnogokrat s kilometre dolgimi tituli), o tem priča drznost, s katero priporoča graška »Tagespost« — ta strupena sovražnica Slovanstva — naj se otvori kurz za hrvaščino in slovenščino.

Razvidno je torej, da se pripravlja že cela armada teh ljudi z Dunaja, iz Gradca in Celovca, da osrečijo Dalmacijo se svojo »kulturo«.

Žalostno resnico, ali vendar le resnico je povedal zaderski »Novi list«, ko pripominja: »Naj se reče, kar hoče, vendar so na tej nemški drznosti mnogo krivi tudi naši, ki služijo v politični stroki, ki nehujejo biti »naši« (malim izjemam vsa čast!) čim so stopili v to službo. Ti so krivi se svojim vedenjem in neodpustnim popuščanjem, kakor da hočejo dati razumeti: parces quia Dalmata sum!»

Kdo bo deželni glavar v Istri?

O tem vprašanju ne treba ugibati več, ker je že rešeno. Vsi oni, ki se zanimajo za naše javno življenje in osebnost za niti, ki se ne prestando pletejo med italijansko stranko v našem Primorju in lokalno vladu v Trstu, oziroma centralno na Dunaju, izključujejo naravnost, da bi mogel biti naslednik Matvežu Campitelliju kdo drugi, nego župan puljski dr. Rizzi!

Vprašanje, ki je že rešeno, nas torej ne more več posebno zanimati. To je osebna stran vprašanja. Ali v visoki meri nas mora zanimati druga stran vprašanja, stvarna stran. Pride-li s spremembo osebe tudi do spremembe sistema na vodstvu deželnozbornih razprav? Čemu se ima manjšina nadejati, ali pa se ima česa bati od te spremembe? — Bo-li na boljem, bo-li na slabšem? — Se-li ostrina proti manjšini v zbornici in večini prebivalstva v deželi nekoliko ublaži, ali pa se še bolj poojstri? — Bomo-li na boljšem, ali na slabšem?

Ta stran vprašanja gre torej nam v živo in nujno potrebno je, da pridemo s seboj na jasno, česa nam je pričakovati od bodočega moza. To je, da se ne udajamo nadam, v katerih bi se čutili pozneje kruto prevrjene. Sovražstvo, ki smo je pričakovali, ne napravljaja nikdar tolike škode, nego ono, na katero nismo računali.

tiste, ki ne ljubijo z onim uničujočim in divjim despotizmom, čegar najmanjši učinek je velikansko ljubosumnje, vedno zaželjeno da bi ljubljeno bitje odtegnili vsakemu upljivu, tujemu ljubezni.

»Kaj!« je rekel Vandenesse sam sebi, »ona vsprejema, gleda zadovoljna bitja, se pogovarja z njimi, dočim ostajam jaz sam nesrečen.

Skril je svojo bol in pogreznil svojo ljubezno na dno srca, kakor krsto v morje. Misli so mu bile take, da se niso dale izraziti, bile so nagle kakor kisline, ki usmrtnujejo mej izhlapevanjem. Čelo se mu je namršilo in gospa d' Aiglemont je ubogala ženskemu nagibu s tem, da je delila to otožnost, ne da bi jo umela. Bila ni sokriva na boli, katero je povzročila, in Vandenesse je opazil to. Govoril je o svojem stanu in svoji ljubosumnosti. Markiza je umela vse, in to jo je dirnilo tako močno, da se ni mogla več vzdržati solz. V tem hipu sta stopila v raj ljubezni. Nebo in peklo sta veliki pesni, izražajoči dve glavni točki, okolo katerih se suče naše življenje, veselje in trpljenje.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

III.

V tridesetem letu.

»Prijetelja sprejemam, ljubimec bi se branila. In potem: ali bi bilo to plemenito, če bi zamenila ovenelo srce z mladim, če bi si delala iluzije, katerih ne morem več deliti, če bi povzročala srečo, v katero bi več ne verjela? Iz sebičnosti bi morda vračala njegovo udanost in bi računala, mej tem, ko bi on čustvoval. Moj spomin bi ranil njegovo živo radost. Ne, prve ljubezni ni možno nadomestiti nikoli. Kateri mož bi tudi slednjič hotel mojo srečo za tako ceno?«

Te besede, izraz strašne koketnosti, so bile zadnji napor naravnosti. »Če zgubi pogum, zd, tedaj ostanem sama in zvesta.« Ta misel je prešinila srce te žene in bila zanj to, kar je še tako šibka vrbina vejica plavalcu, predno ga je odnesel tok.

Začuvši to sodbo se je Vandenesse stre-

sel, kar pa je imelo večji upliv na markizo, nego vsa njegova dosedanja pozornost. Krenja gospoda de Vandenesse je kazala resnično ljubezno. Gospa d' Aiglemont je spoznala po svoji globoki boli globoko Vandenessovo ljubezno. Mladi mož je hladno rekel:

»Morda imate prav. Nova ljubezno, nova bol. Na to je spremenil pogovor in govoril o malovažnih stvareh; a bil je vidno vznemirjen in opazoval je gospo d' Aiglemont z vso paznostjo, kakor da jo vidi zadnjikrat. Končno jo je zapustil, izpregovoril razburjeno: »Z Bogom, milostiva.«

»Na evidenje«, je odvrnila z ono fino koketnostjo, katere tajnost je lastna le ženskam izbrane družbe. Odšel je, ne da bi bil kaj odgovoril.

Ko ga ni bilo več tu in je zanj govorila njegova prazna stolica, se je je polastilo tisočero kesanje in našla se je vsega krivo. V trenutju, ko misli ženska, da ni ravnala plemenito, ali da je ranila plemenito dušo, napreduje pri njej strast ogromno. Slabim mislim se v ljubezni ni smeti protiviti nikdar; one so jako koristne. Ženske podlegajo le udarcem čednosti. »Pot v pekel je tlakovau

A to, kar nam mora biti jasno je, da nam bo Rizzi nevarnejši sovražnik, nego sovražni nam sicer, ali blebetavi in odkriteji Campitelli. To je naše trdno uverjenje, kateremu pritrdja tudi »Naša Sloga«, ki pravi, da je Rizzi srdit sovražnik hrvatskega in slovenskega jezika, katerega ne umeje ni besedice. Nekitruški, c. k. vladi zelo prijazni list nam je ovadil celo česa pričakuje večina deželnega zbora od njega v prvi vrsti. On ima potlačiti opozicijo manjšine. On mora postati »enfant terrible« dušilec manjšine, predstavljajče večine prebivalstva!

Niso zgrešeni računi italijanske stranke, v kolikor se dostaje namenov in volje bodočega deželnega glavarja. V kolikor bo odvisno od njegove volje, se gotovo zgodi vse, kar pričakuje italijanska stranka od njega. Da-li bo imel tudi potrebne moči v to, to pa je v nemali meri zavisto od tega, kako bodo znali na naši strani parirati udarce! Vsa minolost gosp. Rizzija nas opozarja, česa nam je pričakovati od gospoda Rizzija. — A dejstvo, da je ta človek persona gratisima na naši vladi, in nadaljno dejstvo, da je vlada odločena za imenovanje deželnega glavarja, ki je ponosen na to, da ne umeje ni besedice jezika večine prebivalstva, človeka, o katerem ve, da bo dušil pravice našega jezika v deželnem zboru v zvezi okolišnosti, da so bile te pravice pripoznane od krone na ostenativen način — ti dejstva nas opozarjati pa tudi, česa nam je tudi v bodoče pričakovati od c. kr. vlade! Opozorjeni smo torej. Človek opozorjen pa je že na pol rišen, ako — se zna braniti!

Nov udarec ravnopravnosti Slovencev na Koroškem. Na Koroškem so zadnji ostanki ravnopravnosti odpravljani. V soboto je bila razprava v Velikovecu. Tožnik, toženec in priča so bili sami Slovenci. Vkljub temu je bila razprava nemška... Razlog je bil ta, ker je bil branitelj toženca Nemec. Sodnik je dr. Brejcu zagrozil kontumaciranje ako bo govoril slovensko! Včeraj je dr. Brejce pred dež. sodiščem branil dva, samo slovenskega jezika zmožna Slovenca. V smislu točke 3. naredbe iz leta 1862. je zahteval dr. Brejce slovensko razpravo in odklonil slovensčine nezmožne sodnike. Sodni dvor je sklenil, da bo razprava nemška, dr. Brejcu je prepovedal slovenski govoriti. Dr. Brejce ni ukinil in je radi rabe slovensčine dočel ukor. Ker je govoril vključno temu slovenski, odvzeta mu je bila beseda. Razpravi sta bili vsled tega preloženj.

To je kratka ali usodna vest, ki jo do našata ljubljanska dnevnika iz Celovca. Naša edina pripomba k tej vesti o novem atentatu na našelo enakopravnosti na Koroškem in torej na naše temeljne zakone je, da spominimo slovenske poslance na besede, ki jih je govoril dr. Serbec na shodu odvetnikov v Ljubljani in ki so jih priobčili listi, ne da bi bili zaplenjeni: »Proti vladi in državi, kateri z namitako postopati, nimamo več nikakih dolžnosti!«

Položaj na Ogrskem. V soboto zvečer priredile so se v Budimpešti dijaške demonstracije proti grofu Tiszi in grofu Apponyju. Ob 7. uri zvečer se je na trgu pred univerzo zbralo kakih 300 vseučilišnikov. Vrata vseučilišča pa so bila zaprta, da niso mogli dijaki v poslopje. Redarji so na trgu zbrane dijaške pozivljali, naj se razidejo, a isti niso hoteli slediti temu pozivu. Sledajič so redarji na konjih udrli v gručo dijakov in jih razgnali. O tem bilo je več dijakov aretiranih. Demonstranti pa so se pozneje vpeti združili in pomnožili vsled dohoda večjega števila diakov, ki so prišli iz vseučilišča z voditeljem budimpeštanske vseučiliške mladine, Otonom Hofmanom na čelu. Demonstracije so se potem ponavljale in je bil o tem aretirani tudi Hofman z dvema drugima vseučilišnikovoma vred. Ko so dijaki pred redarstvenim ravnateljstvom zahtevali izpuščenje zaprtih tovarišev, so jih redarji razgnali se španjskimi palicami.

Sinoči imeli so Košutovci dve uri trajajočo sejo, v kateri so razpravljali o položaju. Sklenili so, da bodo imeli danes zopet sejo. Definitivnega sklepa o zavzetju svojega stališča nasproti Tiszovi vladi pa ne store tako dolgo, dokler jim ne bo popolnoma znan Tiszov program.

Nocoj se sestanejo tudi člani Ugronove skupine in poslanci, ki stojijo izven strank, da določijo svojo taktiko v jutrajšnji seji poslanske zbornice.

Iz Budimpešte javljajo, da so protestanti nasproti Tiszovi vladi. Protestantski opozicijonalei da se sestajajo v Banffyjevi palači, kjer kujejo načrte za boj proti Tiszi. Bivši ministarski predsednik Banffy je namreč glavni upravitelj kalvinistične cerkve v Transilvaniji. Poslanci, kateri zabajajo k njemu, v prvi vrsti Lengyel, Zoltan in Sabes, namerujejo organizirati transilvanske občinske zastope v boj proti Tiszi in se pričakuje, da bo ta agitacija uspela, ker kalvinci zelo sovražijo grofa Tiszo.

Hrvatje in Srbi. Beležimo z veseljem, da se Hrvatje in Srbi vse bolj zblizujejo. Zopet imamo nov dokaz za to. Srbska samostalna stranka na Hrvatskem je obdržavala svoj shod v Glini. Tu so govorili, to se umeje, najprej o srbskih narodnih zahtevah, a potem tudi o finančni samostalnosti Hrvatske. S tem so se postavili na edino pravo stališče, na stališče, da treba delati skupno s Hrvati za blagor skupne domovine. Saj, ako Hrvate tišči finančna zavisnost, tišči tudi Srbe na Hrvatskem!

Veseli nas ta pojav; pa tudi še dve drugi stvari sli nas vzradostili. Do sedaj ni bila navada, da bi hrvatski listi poročali o srbskem gibanju, in ravno tako so srbski listi molčali o hrvatskem gibanju. To se je spreminjalo. »НОВИ СРБОБРАН« (Novi Srbobran) piše v zadnjem času pridno o političnem gibanju hrvatskem, in ravno tako hrvatski listi (Frankovo »Hrv. Pravo«, naravno ne!) so začeli pisati o srbskem gibanju! Posebne važnosti pa je to, da je na srbskem shodu v Glini govoril Hrvat (g. Štefan Radić) in da so ga bratja Srbi navdušeno pozdravljali! — Tako je prav! Na hrvatskih shodih naj govorijo tudi Srbi in naj iznašajo pred Hrvate svoje zahteve! A ravnostako naj ne bo srbskega shoda, kjer ne bi nastopali tudi Hrvatje!

Narodni in napredni Hrvatje niso popolnoma nič izgubili, izgubivši »čiste«, marveč so pridobili, ker bodo Srbi veliko rajše nastopali skupno s Hrvati, ako »čisti«, ki Srbe sovražijo, ne bo v združenju opoziciji.

Našim najbližjim bratom Hrvatom in Srbom, s katerimi se smatramo kakor en narod, želimo veliko vspeha na skupnem delu. Mi smo tudi prepričani, da bo imelo to skupno nastopanje blagodejnih posledic za oba naša bratska plemena, in mi bomo večim veseljem gledali na naše brate, ko bodo združeni, ker bodo močnejši, a žojimi postanemo močnejši tudi mi Slovenci.

Združenje obeh radikalnih strank v Srbiji. Danes nam je došla iz Belegrada prva številka dnevnika »Samouprava«, glesila zedinjene srbske radikalne stranke. »Samouprava« stopila je na mesto samostalnih glasil obeh prejšnjih radikalnih skupin, »Ustavne Srbije« in »Odjeka«, katere dva lista sta prenehala izhajati. Ta sprememba na časnikarskem polju znači nekako zapečatenje stopenja obeh srbskih radikalnih skupin v jedno jedinstveno radikalno stranko.

Združenje radikalne stranke je po spremembi, ki se je v letošnjem poletju dogodila na srbskem prestolu, gotovo najveselejša vest, ki nam prihaja od bratskega srbskega naroda. Srbski narod gleda sedaj lahko z zaupanjem v svojo bodočnost, ker je prepričan, da je njegova usoda, usoda vse srbske države, poverjena zanesljivim rokam. Radikalna stranka je v vsej svoji minolosti podala nešteto dokazov, da jej je res leželo na blaginji naroda in da je nje jedina skrb: povzdiga in napredek Srbije, a tudi novi srbski kralj Peter I. Karadjordjević, si je v tem kratkem času, odkar sedi na srbskem prestolu, pridobil najudanejšo ljubezen vsega srbskega naroda in splošne simpatije vseh slovansko mislečih Jugoslovancev.

Država, v kateri vladati sloga in ljubezen med vladarjem in narodom pa mora provspevati in napredovati. Seveda so sovražniki Slovanstva skrajno nezadovoljni s sedanjim stanjem stvari v Srbiji, saj so še v minolem mesecu pošiljali v svet senzacijonelne vesti iz Srbije, v katerih so neprehoma trdili, da je navstal razpor med kraljem in radikalno stranko, da se delajo nove zapore, da se v Srbiji pripravljajo velike zmešnjave itd. itd. Odgovor na vse te laži pa jim dajejo vesti, ki prihajajo iz Srbije in iz katerih je razvidno, da je položaj v Srbiji sedaj tak, da marsikatera država lahko zavida Srbijo na istem.

Zakaj je prepovedan srbski narodni zbor v Karlovu? Zagrebški »Novi Srbobran« donaša v predčerašnji svoji številki motivacijo, s katero je prepovedala

oblast zbor srbske radikalne stranke na Ogrskem. Tu se pravi: »Na Ogrskem obstoji v političnem pogledu samo eden edinstveni narod — madjarski, pa se zaradi tega akcija kake druge narodnostne politične stranke ne more priiznati. To je pač na višku znana madjarska megalomanija in neumnost! Po vsej sili bi radi pokazali pred svetom, da na Ogrskem ni več narodnosti, ampak da je po vsej Ogrski eden in edini madjarski narod! Impertinentno in smešno ob enem! Oni sanjajo o edinstvenem madjarskem narodu, v resnici pa so obdani od vseh strani od drugih narodnosti. Ves jugo vzhod je srbski in sicer so tukaj oni čvrsti Srbi, ki si ne dajo kar tako iztrgati svojega materinskega jezika in mi smo prepričani, da bodo Srbi zavedni tem bolj, čim bolj zverski (to je prava beseda) bodo žojimi tisti »liberalci« in »vitežki« Madjari.

Ob tej priliki naj omenimo zadoščenjem da je list začel obračati svojo pozornost tudi našim slovenskim stvarjem.

Tako je poročal o slov. odvetniškem shodu in v predčerašnji svoji številki se bavi z našimi političnimi razmerami v Trstu. Mi smo mu hvaležni na takem zanimanju. Ker s tem seznanja srbske brate z našimi žalostnimi razmerami in vzbuja v njih zanimanje za nas. A to je ravno, česar trebamo Slovani: mejsebojnega poznavanja, po istem zanimanju eden za drugega, in pa zanimanju — vzajemnosti!

Tržaške vesti

V slovo! Gospod dr. Ferdo Černe, doslej koncipient pri gosp. dru. Rybářu, se je preselil v Gorico, kjer je stopil v odvetniško pisarno g. dra. Frankota. Gospod dr. Černe je imel mnogo prijateljev med tržaškimi Slovenci, izlasti pa kakor predsednik ruskega kružka.

Vsem tem kliče tem potom: Živeli!

Gibanje med notarji na Primorskem. Notar dr. Josip Petris, ki je bil imenovan za Labinj, ostane na dosedanjem mestu v Cresu; notar Rudolf Pilat pride v Labinj, a notarski kandidat Henrik de Bartolomei v Gorici je imenovan za Motovun. Dvomimo zelo, da bi kateri teh gospodov zaal hrvatski, da si bodo vsi trije imeli posla shrvatskimi ljudmi. To pa je gotovo, da so vsi trije narodni in politični nasprotniki našega naroda.

Praznika v Trstu. Pravimo praznika, ker v Trstu smo imeli tudi včeraj velik praznik: praznovali smo god patrona našega mesta in njegove okolice, sv. Justa.

V soboto je slabo kazalo z vremenom, a tudi v nedeljo je kazalo obzorje ves dan najmračnejše lice, da je bilo pričakovati, da zdaj pa zdaj začne liti. Ali »viselo« je tako ves dan.

Včeraj pa smo imeli najdivnejše vreme. Takega dne morda ne bomo imeli več tja do spomladi. In naši meščani so v velikanskih dimenzijah izkoristili ta dan za izlete na vse strani. Glavni naval pa je bil na pokopališče. Tisoče in tisoče je bilo ljudi, ki so romali na kraj, kjer jim dragi svojci snivajo večni eša in da se za hip zopet združijo žojimi v duhu. Zal le, da jih je bilo le premnogo, ki so se tekom popoludne izneverili svojemu prvotnemu namenu. Šli so tja, da izvrše čin pijetete, da počaste spomin mrtvih. Ali na večer so pričali vrišč, šum in pevanje po vseh poteh, ki vodijo od pokopališča, da jih je le premnogo slavilo tudi — Baha.

Je pač lahkoživo to naše tržaško ljudstvo. Rado se vema, pristopno je dobrim nasgonom, ali tudi pozablja rado in se le prerado vrača v stare razvade.

Tržačani postajamo — pametni! — Nekdo nam pravi: Te praznike smo opazili, da ni bilo po našem mestu toliko rogoviljenja, kolikor ga je bilo v prejšnjih letih ob aličnih prilikah. Vprašanje je pa, so se-li Tržačani res spametovali, ali pa je nas spametovalo — ubožstvo?! Po našem mnenju je to zadnje, namreč ubožstvo, ono, ki upliva na naše množice. Nočemo pa trditi, da bi ne bilo med Tržačani tudi pametnih ljudi, kieno spoznali, da pijančevanje ubija zdravje in — žep.

Mi vidimo radi vesele obraze. Studijo pa se nam pijane, kakor se gotovo studijo slehernemu pametnemu človeku.

Dogodki v Rimanjih. Na praznik Vseh svetnikov bil je popoludne v Rimanjih pogreb Petra Kureta, večletnega blagajnika

bralnega in pevskega društva »Slavec«. Pogreb se je vršil kakor navadno civilno ter ga je vodil vaški župan Ivan Berdon. Pred biš. žalosti in na pokopališču je pel pevski zbor društva »Slavec«, a med sprevedom je svirala godba žalostinke. Občinstva iz tržaške okolice in sosednjih vasi je bilo gotovo nad 3000. Po završenem pogrebem sprevedu molil je vaški župan na grobeh izlasti letošnjih žrtev, a pevci so zapeli več žalostink.

Tako torej stojimo še vedno, vkljub vsem našim zakonom pred nerešenim vprašanjem. Kakor je soditi po veliki udeležbi na tem pogrebu dobiva rímanjsko vprašanje na simpatijah po bližnji okolici. Toda naša oblastinje so za vse to slej ko prej slepe in gluhe.

Še ne nehajo! Potem, ko so laški in nemški listi obrali že skoraj vse ruske in italijanske državnike; potem ko se je »dokazalo« (?), da so vsi ti zakrivali odpoved carjevega pohoda v Italijo, je bilo misliti, da se stvar vendar že enkrat malo umakne iz diskuzije. Toda, kakor razvidjamo iz »Corriere della Sera« iz Milana št. 299. smo se motili še enkrat. Sedaj so ti iznajditelji res odkrili glavnega in edinega kriveca, ki je povzročil, da car ni šel v Italijo! Tega kriveca so našli v osebi ruskega ministra za notranje stvari g. Plehve-ja! Danes je torej »dokazano«, da je Plehve oni nearešnik, ki je prizadejal Italiji toliko skrbi in sramote! Ta dokaz je tako jase, da se ga ne da izpodbiti — dokler se ne pozreči kakemu židovskemu novinarju, da najde kako novo »žrtev«, ki stopi na mesto kriveca, kjer se sedaj nahaja Plehve!

Sreča, da smo že skoraj v zimi, kajti, kaj bi še le bilo, ko bi bili v pasjih dneh!!

Mlinar in njegova hči. S to predstavo je »Dramatično društvo« v Trstu otvorilo letošnjo svojo drugo sezono. Kakor je to običaj iz minolega časa, dajejo razna gledališča to igro za »Vse Svete«, oziroma v času »Vernih duš«, ker ima ta igra mnogo sorodnega s temi prazniki. Pokopališče, polnočni duhovi, smrt in razne s temi prikaznimi spojene vraže so nekako te dni na dnevnem prav za prav — nočnem — redu, in radi tega smo se tudi mi v Trstu in okolici nekako navadili videti to igro v tem času na odru. In videli smo je tekom let na raznih odrih Trsta in okolice z raznimi predstavljajčimi jo močmi, a opazili smo vedno zanimanje za njo in vsakokrat je bilo mnogo ljudi, ki so jo videli v prvo. — No, da opustimo pretresovanje o umestnosti in notranji, in zunanji vrednosti te igre! Vendar moramo priznati, da je tudi to pot obiskalo nepričakovano mnogo občinstva predstavo zaloigre »Mlinar in njegova hči« in da so vsi došli odšli po vsršetku s zadovoljnostjo in zadoščenjem a tudi »Dramatično društvo« lahko beleži zadovoljno včerašnji vspeh. Ne bo treba, da se pečamo s posamičnostmi igre, kajti, kakor omenjeno, poznamo jih iz raznih predstav, pač pa bo primerno, da si ogledamo na kratko posame predstavljalce, timveč, ko si lahko razne od njih stvarjene tipe primerjamo z onimi iz prošlosti. In tu je pač obširne prilike, ko lahko smelo trdimo, da ga skoro ni dramatiškega diletanta v Trstu in okolici, ki ni že nastopil v jedni ali drugi vlogi v tej zaloigri.

Kakor prvo ulogo tej igri imamo ulogo skopega in bolanega mlinarja Črnota. V poročilu o lanskí predstavi, kjer je pokojni in omiljeni Žužek predstavljal to ulogo, je bila sodbá: Ako v ulogi Črnota primerjamo g. Žužka z g. gosp. Negode tom, katerega smo dosedaj bili vajeni videti in se mu diviti v tej ulogi, moramo splošno reči: g. Negode nam je bolj prikazoval Črnotovo bolezen, g. Žužek pa bolj Črnotov egoizem in zlobo! Na splošno pa je občinstvu bilje ugajal Negodetov Črnot.

Sedaj si pa pogledjmo malo igralce, kako so izvršili svoje uloge.

Glavno ulogo, mlinarja, je igral gospod Štoka. Ta uloga je zelo težka in zahteva spretno moči, nadarjenega človeka. In gosp. Štoka je dovršil ulogo jako dobro, veliko bolje nego smo pričakovali. Posebno se je g. Štoka izkazal v prizoru, ko odloča, da zakoplje svoj denar v zemljo samo da ne bi drugi ljudje po njegovi smrti gospodarili z njegovim denarjem. Tukaj je res stal na višini svoje uloge.

G. ca Odinal je igrala svojo ulogo (Marrica) v obče dobro; najbolj naravna se je zdelá nam v zadnjega dejanja zadnjem pri-

zoru, ko umira. Tu se je lepo ugloabila v ulogo in jo izvršila primerno. V prejšnjih prizorih pa se nam je zdelo, da ni dovolj življenja med njo in Jankom (g. Kuret). Sicer pa ima o ljubezni lahko vsak svoje posebne nazore; ali v tej igri bi moralo biti na vsaki način več ognja. Marica in Janko pa ravno tega nista imela v zadostni meri. Ali vzlie temu nedostatku je bil utis njune igre jako dober.

O drugih postranskih ulogah ni veliko govoriti, ker ne dajejo igralcu dovolj prilike za razvijanje svoje sposobnosti. Pripomniti pa moramo vendar, da je gostilničar Pivec (gosp. Kjuder) izgledal premlad, da bi imel že ženo in otroke, čeprav je svoj ulogo dosti sigurno igral.

O gospodu Cinku bi imeli pripomniti, da njegova maska ni bila dovolj resna za duhovnika, ki donša človeku zadajo tolažbo.

Omeniti moramo tudi godbo, ki je prav dobro igrala in — same slovanske skladbe. Imeli smo priliko, naslajati se ob krasni godbi Smetane in ob »Intermezzo« iz Parmove »Ksenije«.

Tudi dvorana »Narodnega doma« pri sv. Ivanu je napravljala ugoden utis na občinstvo.

Velika je, visoka in zračna, pa zelo prijetno učinkuje na človeka, ker je tudi akustična, lahko vsakdo z vsakega prostora v dvorani najbolje sledi dejstvu in govoru na odru. Slednjič je tudi oder razmeroma zelo prostoren. Ako pa še poštavamo, da dela in priprave toliko v dvorani, kolikor na odru niso še poplajene, ampak je marsikaj še le provizorično, ter da se ta dela zvrše v kratkem, lahko beležimo, da bo tudi ta dvorana priljubljeno shajališče mestnih in okoliških Slovencev.

Naša pevska društva. Iz pevskih krogov nam pišejo: V kratkem bomo imeli v Trstu in njega okolici 20, reci dvajset pevskih društev! Vsa ta društva bodo štela do 600 pevske moči! Žal pa, da ta društva le težko izhajajo, ker ne nahajajo dovoljne podpore, kakor jo gotovo zaslužujejo. Vsako teh pevske društev je narodno ognjišče, okolo katerega se širijo narodno probujanje, narodni ponos in gotovo tudi — morala. Tem društvom bi moralo naše občinstvo posvečati več ljubezni in več gnotne podpore, nego jo je doslej. Osobito pa bi trebalo skrbeti, da ta prepotrebna društva ne propadejo, dokler ne bo rešeno vprašanje našega narodnega obistanka v Trstu.

Oči druge strani pa morajo tudi društva sama skrbeti, da si pridobivajo simpatije mestjanov, kar prav lahko dosežajo, ako se pridno ude in ako pogosto zahajajo med narod ter kažejo istemu, da — delujejo. Zraven tega traba, da se vsa ta društva vpišejo v »Zvezo slovenskih pevske društev«, kar jim sicer naloži 20 nč. letnih stroškov. Ali kaj je ta trošek v primeri z neprecenljivo vrednostjo, ki jo bodo imela društva od tega osobito, ako bo »Zveza« štela, recimo, vsaj 50 pevske društev?!

Pomislite, pevci, kolikega pomena bi bilo za naš mali narod, ako bi mi — recimo — vsako peto leto nastopali s kakimi 1500 močmi! Žal, da se mi premalo brigamo za našo organizacijo, katera bi prinašala divnih uspehov, ako bi mi hoteli posnemati naše nasprotnike Nemce, ki so se že popolnoma organizirali na pevske polju. Zraven že ustanovljene pevake »Zveze« bi mi tržaški pevci imeli še lokalno zvezo, katera bi imela nalogo, da bi urejala naše lokalne razmere. Vse to pa zahteva nekoliko več žilavosti, nekoliko več podjetnosti, kar prav lahko dosežemo, ako bodo naša pevska društva skrbela, da bodo sedeli v vodstvu močje, ki bodo imeli voljo in ljubezen do napredka. Sedaj se bodo vrstili občni zbori večine naših pevske društev. Na teh občnih zborih naj ne pozabijo skleniti, da pristopijo k »Zvezi« slovenskih pevske društev s sedežem v Ljubljani. Do sedaj so pristopila tej »Zvezi« le sledeča naša pevska društva: pevski zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metodija«, »Kolo«, »Slovansko pevske društvo« in (ako se ne motim) »Slava« od sv. Marije Magdalene spodaje.

Mi upamo in pričakujemo, da se skoro upišejo tudi vsa ostala naša pevska društva. Pokažimo torej, da umemo in cenimo trud onih vrlih moč, ki so nam vstvarili »Zvezo« in da se zavedamo važnosti, ki jo imajo naša pevska društva za kulturni napredek našega naroda!

Stari pevec.

Za veselico »Kola«, ki se bo vršila prihodnjo nedeljo v prostorih »Narodnega doma« pri sv. Ivanu, se delajo pridno vse priprave. Pevski zbori, katerih bo sedem (6 novih) so že skoraj popolnoma naučeni. Isto je z igro. Na vabilih in lepkih je po pomoti izostalo, da bo, kakor pri koncertu, tudi k plesu sviral vojaški orkester.

»Kolo« je med tržaškimi in okoliškimi Slovani tako poznano, da ga ni treba še le predstavljati in priporočati. — Priporočati pa moramo gostilno v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu, katera tudi zasluži vse pohvale. Vina so domača, najboljše vrste in po nizkih cenah. Isto lahko rečemo v jedilih. Prihodnjo nedeljo pa se lahko sleheri prepriča o resničnosti tega.

Akad. tehn. društvo »Triglav« priredi dne 4. novembra svoj drugi redni občni zbor; lokal »Hotel Schimmel«; začetek ob 8. uri zvečer.

Mala tržaška kronika. Policijski oficijal Titz je aretoval v nedeljo nekega Petra Mazzolinija, ki je obdolžen, da je tam doli v svojem kraljevstvu poneveril lepo svoto 400 lir.

— **Cigani med seboj.** Po Trstu prodajajo preproge ogrski cigani. Prihajajo v vsako hišo in v vsaki lokal. Težko jih je odpraviti, tako usiljujejo svoje blago. V ulici di Torre Bianca št. 5 (za one, ki ne vedo, bodi povedano, da je to nekdanja ulica Caristis) stanuje ciganska zakonska dvojica Lajošek. V tem stanovanju se je izvršila sinoči ta-le idila.

Zbesedila sta se. V besednem ognju je ona pograbila po svetiljki in jo zalučala možu v glavo. Na srečo je bila svetiljka ugasnena. Mož je dobil precejšnjo zarezo v glavo. Naravno pa je bilo, da je hotel ženi, če le možno vrniti milo za drago. Navstajal je dvojbo, ki se je polegel še le potem, ko sta se oba upehala do dobrega. V tem psihološkem momentu sta oba, kakor po dogovoru hitela na stopajice klicat na pomoč.

Prihiteli zdravnik pozvan telefonično, je mogel konstatirati, da sta bila oba, med njima zelo urnih in energičnih rok in da sta se dobro izdelala eden drugega. Žena dobivši potrebno pomoč, ostala je na svojem stanovanju, možovo slavo pa so morali poslati v bolnišnico v reparaturo.

P. S. Ravnokar pred zaključkom lista doznajemo, da so tudi ženo danes popoldne prevedli v bolnišnico.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 17.1, ob 2. uri popoldne 16.2 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.0 — Danes plima ob 6.47 predp. in ob 6.13 pop.; oseka ob 0.17 predpoludne in ob 0.39 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Ugodna vest.** V Makarski v Dalmaciji se je zsečila rana. Tudi tam sti bili dve hrvatski stranki, stranka narodnjakov in stranka pravašev, ki sti se pobijali med seboj. Sedaj pa so se močje — kakor čitamo v dalmatinskih listih — sporazumeli med seboj in sti se obe društvi, ki sti obstajali tam, zljili v eno. Tako je prav. Delo ujedinjevanja narodnih sil: to je res čisto delo!

× **V Opatiji** je bilo dne 1. septembra pa do vštete 28. oktobra 1903 4349 oseb. Od 22. oktobra pa do 28. oktobra je priraslo 264 oseb. Dne 28. oktobra je bilo navzočih 921 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* **Ptičja bolezen?** V šmartinski okolici se je pojavila neka bolezen na ptičih; za to je poginilo mnogo kanarčkov. Enemu samemu jin je poginilo 8.

* **Zakaj hočejo imeti Kočerci tudi višjo gimnazijo?** Na Kočevskem je mnogo šol, posebno enorazrednih; in iz teh se potem rekrutirajo učenci za gimnazijo. Po lanski vsprejemni skušanji za prvo šolo se je neki profesor izrazil, da sta po njegovem mnenju izmed vseh učencev sposobna za gimnazijo — cela dva. Pri takih učencih so vspehi na nižji gimnaziji minimalni, in to ni čudno. Ko so prišli ti učenci drugam na višjo gimnazijo, ne morejo izhajati, ker nimajo podlage. Zato se Kočerci trudijo na vsi moč, da dobe doma popolno gimnazijo, ker bi potem nemški profesorji tem revežem tem lažje gledali skozi prste. In to so ona lumina, ki se večkrat prezirljivo posmehujejo Slovincem podolenjskih kupejih!

* **V mlinu zmečkalo otroka.** Če so otroci preveč stakljivi, se pogosto dogaja nesreča. Tako je v Rovtih pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko zašel petletni deček Miklavž Potočnik v mlinu posestnika Jakoba Vidmarja med kolo, ki žene mlinški kamen. Kolo ga je pritiskalo čez trebuh in prsi, da je deček takoj izdihnil. Na glavi in rokah ima male praske. Le s težavo so izlekli mrtvo truplo izpod kolesa.

* **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu oktobru 1903. je bilo vloženih K 44.465-35, dvignjenih K 19.306-27, strankam se je izplačalo posojil K 13.200. Stanje hranilnih vlog K 799.735-32, stanje hipot. posojil K 596.409-38. Denarni promet K 141.574-43.

* **Ljubljansko kreditno banko ogo-ljufal.** Pod tem naslovom čitamo v »Slov. Narodu«: Dne 30. m. m. dopoldne je prišel v ljubljansko kreditno banko tajnik hranilnice in posojilnice v Kopru, Fran Pečnik in vprašal, če je že došlo od hranilnice in posojilnice nakazilo, da se njemu izplača 1500 K. Ker dotično nakazilo še ni bilo prišlo, odstranil se je Pečnik. Popoldne istega dne se je zopet zgledal v banki, in ker so takrat že imeli v rokah tozadevno nakazilo, izplačali so mu zgoraj navedeno svoto. Drugi dan so šele v banki izvedeli, da je Pečnik dotično nakazilo sam spisal in podpisal na nakazilu ponaredil, nakar se je stvar naznanila policiji, ki je za Pečnikom brzojavila na vse strani in je upati, da ga oblastva dobe v roke, predno se ukrepa za kako ladjo in se odpelje proti Ameriki.

Vesti iz Štajerske.

— **Kdo priliva nemškemu drevesu v slovenski zemlji?!** Nedavno smo bili omenili imenovanje deželno sodnega svetovalec v Mariboru, Kapuna, ki je preskočil celo vrsto svojih prednikov, da si se mož nima ponášati z nobeno drugo posebno vrlino, nego s pristnim in izrazitim nemško-nacijonalnim mišljenjem.

Stopivši iz mladostnih let je mož postal — praktičen. Izprevidel je bil, da modrosti boljši del je tako politično mišljenje, kakor ugaja njim, ki v naši Avstriji režejo kruh državnim uradnikom. — V takem praktičnem spoznanju je g. Kapun postal iz navdušenega Slovence istotako navdušen Nemec. V svojih dijaških letih je bil mož ognjevit Slovenec in za časa vseučiliških studij navdušen Triglavčan.

Potem pa, spoznavši praktično pot do lastne koristi, je iztrgal iz srca svoja čustva in danes je mož — deželni sodni svetnik na škodo in v zasmeh vsem njim, ki so imeli pred njim pravico do takega povišanja.

To je zopet poglavje o vprašanju: kdo priliva nemškemu drevesu v slovenski zemlji?!

— **Akad. podružnica sv. Cirila in Metodja v Gradu** priredi v nedeljo dne 8. novembra 1903. v veliki dvorani »Hotel Trieste« na Jakominskem trgu, prijaznim sodelovanjem pevskega zbora akad. društva »Triglav« in tamburaškega zbora društva »Naprejek«, koncert s sledečim vsporedom: 1. Föster: »Povejte vč planine«, možki zbor. 2. Albini-Farkaš: »Na Plitviška jezera«, tamb. zbor. 3. Risto-Savin: »Zori rumena rž«, možki zbor. 4. Bohm: »Cavatina (gosli s spremljanjem glasovirja. 5. Brož: »Ljubim te«, tamb. zbor. 6. Pivoda: »Jako anděl ty si krásná«, samospev s spremljanjem glasovirja. 7. Brož: »San«, glasbena slika. 8. Dr. Schvab: »Slavica...«, možki osmerospev. 9. Parma Farkaš: »Mladi vojaki«, (tamb. zbor).

10. Svobodna zabava. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 40 novčičev.

Dvorana za sodne dražbe v ulici Sanitá št. 6.

Uradne ure (samo ob delavnikih) zjutraj od 8. ure do 12., popoldne od 2. do 6. ure, ob sobotah, od 3.—7. ure.

DRAŽBE:

v sredo, 4. novembra ob 9. uri predp.

Pohištvo, tkanina, volna in satin, pohištvo za gostilniško obrt, stoli, mize, glasovir, bicikli, železna blagajna.

V soboto 7. novembra ob 9. uri predp.

Pohištvo, železna blagajna, mize, ogle-dala, glasovir, bicikelj, pisalne mize, pohištvo za gostilniško obrt, žepni noži, svinčniki, peresa, papir, in drugi pisarski predmeti.

TOVARNA POHIŠTVA Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton štv. 1. po zelo nizkih cenah.

Kavarna ROSSI

ulica S. Giovanni št. 16.

Telefon št. 1632.

Odprta celo noč.

Bogat izbor tu- in inozenskih in slovenskih časnikov.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznano

tovarne mizarke zadruge v Gorici (Solkan) vpisane zadruge z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost, zadržanost, kajti les se ostan v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udelež, mederni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna pohištva Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A. (v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

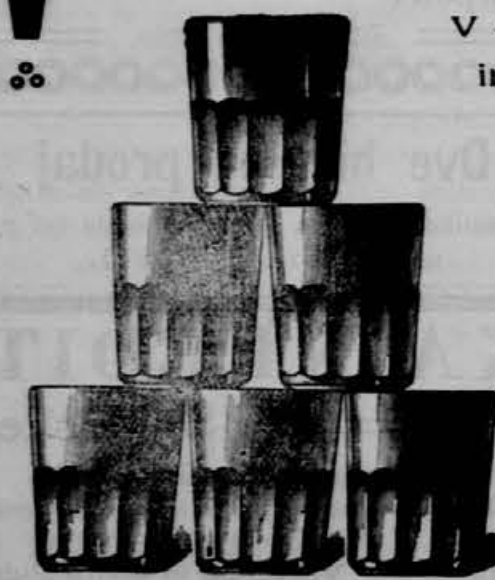
izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorolj lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorolj lista »Edinost« v Trstu.

Važno naznanilo za krčmarje in restavraterje!

✱

V dobroznani poznani zalogi steklenine in porcelane trvdke

Jakob Hirsch

v Trstu, ul. Cavana 6.

(nasproti škofijski palači)

se nahaja velikanski izbor

kozarcev in vrčkov

vsake oblike in velikosti.

Brezkonkurenčne cene.

Sprejema zavarovanje Sloveškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premoženje prito požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obnovenjske namene.

Razne vesti.

† Teodor Mommsen. Iz Berlina poročajo, da je v nedeljo, dne 1. t. m. ob 3/4 na 9. uro zjutraj v Charlottenburgu umrl znani nemški zgodovinar Teodor Mommsen v starosti 86 let. Slovenci poznamo Mommsena valed njegovega fanatičnega sovražnika do Slovanov in posebno do Čehov. Slovani ne bodo nikoli pozabili na Mommsenovo priporočilo Nemcem, naj Čehom razkoljejo njih »trde buče«. Italijanski listi, posebno irradentišni, silno proslavljajo Mommsena, ki je razskoval rimsko zgodovino in določil, da so bile naše dežele deseta rimska provinca. To jim seveda daje ugodno oporo, da reklamirajo naše primorske dežele za Italijo in zato tudi proslavljajo Mommsena.

Brzjavna poročila.

Znižanje meničnega diskonta pri norveški banki.

KRISTIANIJA 2. (B.) Norveška banka zniža jutri menični diskont od 5 1/2 na 5%.

Imenovanje v poštni stroki.

DUNAJ 3. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja, da je cesar imenoval stavbenega svetovaleca Peschkeja višim stavbenim svetovalecem pri poštne in brzjavne ravnateljstvu v Trstu.

Prošnja.

Ob strašnem požaru, ki je vihral v mestu Travniku v Bosni dne 3. in zopet 10. septembra t. l. in ki se zaradi prevelikega vetra ni dal lokalizirati, zgorelo je malo ne pol mesta. 582 hiš, 60 prodajalnic in 337 drugih poslopij, skupaj 979 objektov v vrednosti od 2 milijonov 24 tisoč kron bili so žrtva tega požara. Blizu 1000 rodbin z več nego 3000 oseb ostalo je brez strehe, brez kruha in brez obleke.

Mestna pomoč in pa pomoč, ki jo nudi prebivalstvo Bosne in Hercegovine, podpora visoke uprave zaposlenih dežel, niso v stanju, da bi se mogli odkloniti beda in pa nevolja, a zima je pa na pragu.

Visoko e. in kr. ministerstvo ukupnih stvari je valed prošnje mestnega odbora za pogorele mesta Travnika izposlovalo na vseh e. kr. namestništvih in na vseh deželnih vladah dovoljenje, da isti odbor sme skozi tri mesece nabirati milodarov v zemljah Avstro Ogrske menarhije.

S to prošnjo se obrača torej podpisani odbor na slavno novinstvo, na korporacije, društva in posamične osebe, prosiši jih, da pritečejo v pomoč s svojimi plemenitimi darovi temu mestnemu prebivalstvu.

Milodari naj se izvolijo depozirati na ravnost podpisanemu odboru v Travnik (Bosna), ali pa na upravnistva tistih novin, katera dajo to prošnjo na varobne znanje in ki so se izrekla pripravljeno za nabiranje milodarov.

Hvala že naprej vsem milosrdnikom!

Mestni pomočni odbor
za pogorele Travničane.

Svoji k svojim OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Zlatar DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso štv. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatnine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem

Odlikovana lovarna za čopiče in ščetke

Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

IVAN ANGELI

ulica Canale štv. 5. (nasproti cerkve sv. Antona novega.)

Edini specialisti za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zamenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in tuzeljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svojo kavarno »Commercio« kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovanski in mnogi drugi časniki.

30 malih stanovanj z eno sobo in 2 sobami in eno kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stofa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica della Poste 3, vogel ul. Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmernih cenah.

!! V korist !!

„Osrednji šolski Matici.“

Humpuleška sukna
— in lodni —

Moderno blago za obleke iz čistih ovčje volne po nizkih cenah priporoča

Karol Kocian

tovarna sukna

Humpolec Češko
Usorci zastoj in franko.

Dve hiši na prodaj

z nekoliko zemljišča v bližini mesta več povč upravništvo »EDINOSTI«.

Ljubitelji dobre čaše čaja, zahtevajte povsod najnejša in najboljši v četja

INDRA TEA

Zmes najfinjšega čaja Kine, Indije in Cejlona. Pristen le v izvornih zavrtkih. Zaloga je razvideti iz lepakov.

Dobro vspevajoča žganjarija

na jako dobrem mestu se prodaja ali pa izroči v najem.

Naslov povč uprava »Edinosti«.

Automatična past za podgane gl. 2. — miši gld 1.20 vlovil brez nalozovanja v eni sami noči do 40 komadov, se nastavlja sama od sebe in ne daje nikakega duha. Past za ščurke »Eclipse« vlovil 100 ščurkov in griljev v eni noči, stane gld. 1.20. Pošljite po povzetju I. Schüller, Dunaj II. Kurzbaugasse 4. Nestevilno zahvalnih in priznalnih pisem.

Zahtevajte

bogato ilustrovani cenik pariškega blaga od gumija ki obsega jako zanimive novosti ter se pošilja gratis in franko.

Gummiwaaren Etablissement J. Schwarzmande
L. DUNAJ, Rothenthurmstrasse 22.

FOTOGRAF

Peter Miani

TRST. — CORSO štv. 39. — TRST.

Izvršuje vsako naročbo z največjo točnostjo in dovršeno umetnostjo v platinotipijo, slike na blišč papir, skupine, konje in opravo, arhitekture, notranje stvari, ponarejenja.

Sprejema tudi naročbe na povečanja v vsaki velikosti od 12 K naprej.

Vse po zmernih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kdor

se želi udeležiti z malo denarno svoto

od nekaj kron

nekemu dobremu uspevajočemu.

od države zajamčenemu podjetju

naj zahteva

uraden prospect

Posilja ga franko in brezplačno

Samuel Heckscher senr.

bančna poslovica v HAMBURGU.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. — ulica dell'Industria št. 1. — Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm

po K 2. — □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bod si glede cene ali kakovosti blaga.

Zaloga

glinastih pečij

v različnih velikostih načrtih in barvah ter raznovrstnih plošč za prevlečenje štedilnih ognjišč iz ene prvih časkih tovarn. Zelo trpežno blago, cene zmerne. Postavljajo se tudi štedilna ognjišča in sprejemajo vsakovrstne poprave.

Slavemu občinstvu v mestu in na deželi priporoča se najtoplije.

PETER VERČON

TRST. — Ulica Chiozza štv. 14.

(skozi dvorišče).

Prodaja manifakturnega blaga

SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Londra“

ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gld; za dečke od 4 do 12 gld. Jopiči i: snovij od 3 do 8 gld. Hlače iz snovij od 2—4 gld. ravno take iz najfinišne volne od 4.50 do 8 gld. Velik izbor finih površakov v barvah od 8 do 24 gld. Volnene obleke za otroke od 3—12 let od 2.50 do 9 gld; isti iz platna od 1 do 5 gld. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah. Hlače od moleškina za delavce (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srnjce lastnega izdelka po 1.20 gld. Zaloga jopičev Orleans, platna, črnega in barvanega satena za pisarniško oboje.

Bogat izbor snovij za moške obleke toli na mestr koli za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju potrebe v 24 urah.

Hiša in zemljišče.

V najem odda **Fran Starc** v Barkovljah št. 411 svoja zemljišča, nasajena s trtami in sadnim drevjem, nadalje njive za žito, krompir in zelenjavo. Sena se nakosi za vzdrževanje dveh govedi. Hlev je pripraven za 4 govedi. V hiši so 3 sobe, 2 kleti in 1 kuhinja, a zraven hiše vodnjak. — Kdor bi želel vzeti vse to v najem, naj se oglasi pri zgoraj omejenem.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Fromese izdaja k vsakemu irebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Bor-ra naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vločne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.